Norman Károly

Darázsfészek

III. Szakértő születik

Az univerzális érvényesülés becsvágya élesen szemben áll a speciális, szakmai becsvággyal. Az első az életfelfogásban gyökeredzik, és jobbára üzleti sikerességbe torkoll; a második a gyermekkori álmokban, és többnyire a boldog ifjúság emlékének aranyködévé válik. Milyen gyakori az elhibázott egzisztenciaválasztás, amikoris egy „szegény, de tehetséges" álmodozó egyetemi kutatói pályára lép, aki ugyanis kiválóan ki tudná használni egy olyan kisszámítógép képességeit, amilyenre talán egész életében nem lesz pénze, míg amilyennel idejét múlatja a legutolsó kiskereskedő kölyke is! Amíg állni látszik a történelem, és örökérvényűeknek látszanak az eszmék, valamint áthághatatlannak a szakmai országhatárok, meg lehet húzódni valamely egyetem meleg semmittevésében. Néha persze előfordul, hogy valaki kiemelkedő eredményre jut, ám ehhez a tehetségen kívül hatalmas adag szerencse kell, még ott is, ahol a körülmények gazdagon termik a tudományos gyümölcsöket – márpedig nem minden vidék ilyen termékeny, s főleg nem bármiféle mag számára. Ez felmenti az eredménytelen kutatót a tehetségtelenség vádja alól. A közpénzre alapozott kutatói szabadság persze ér annyit, hogy a rostáján simán a kisszerűségbe hulljon a rajtlista többsége. Keveseknek adatik valamely tudományág sakktábláján nemzetközi nagymester szekundáns vagy brilliáns mattkombináció, pláne felhőtlen anyagi háttérrel körítve. A többség darabig „ígéretes tehetség", aztán előkerül a „teljesítményértékelés", azután – egyetemről lévén szó – „az oktatói munka hallgatói és közösségi értékelése", azután a „munkanap-fényképezés", azután a „minőségi fejlesztés" – és ha még a történelem is megmozdul, akkor nyersen „az egyetem anyagi lehetőségeinek határai". Mindez az elmélyült, invenciózus kutatómunka elnyúló haláltusája, különösebben még a fanatikusoknak sem érdemes megvárniuk a végét.

***

E folyamaton Vespay Károly ifjú biológus három rövid év alatt végigfutott; igaz, a kezdeti tudományos produkcióját alaposan visszaszorította a házassága egy egészen különlegesen buta és rosszhiszemű, ámde igen vitális és egzisztenciája szempontjából vérfagyasztóan ambiciózus végzős hölggyel. Vespay Károlynak elbocsátása idejére már szilárd meggyőződésévé vált, hogy az ő tehetségessége, amelyről egy éven át még

a dékáni hivatal vezetője is pozitívan vélekedett, valójában alaptalan előfeltevés volt, hiszen az intellektuális képességeiből egyetlen helyes érdemi döntés sem telik ki. A defenzív lelkitartás pedig senkit sem predesztinál ötlettűzijátékra.

– Szerdán lesz a kari értekezlet, amelynek az egyik napirendi pontja az egyetemi munka színvonalának emelése – jelentette be a tanszékvezető. A kollégák lesütötték a szemüket. A Vespay után következő legfiatalabb, Kósza Bertalan is tíz éve dolgozik a tanszéken. Fel tud mutatni egy tucat különféle cikket, minden évben az adminisztratív kötelezettségeknek megfelelő mennyiségű szakkollégiumot, pláne diplomamunka-témavezetést, és mély érdeklődést mutat az oktatás adminisztratív velejárói, valamint az intézetinél magasabb, kari szintű folyamatok iránt. Mindezt az újonnan, alig három éve idekerült Vespay természetesen nem, dehát igazán ígéretes tehetség, és előtte az élet, nem is biztos, hogy érdemes a lábait az egyetem béklyójával fékezni a nagyvilág meghódítására irányuló rohama során!

Miután ezt senki sem fogalmazta meg nyíltan, Vespaynak nem volt alkalma semmiféle riposztra vagy önvédelemre. A csütörtöki tanszéki értekezleten szótlan közösség várta Vespay halálos ítéletét, őt magát is beleértve.

– Hát szóval... – kezdte a tanszékvezető – mind megértjük, ugye, az egyetem helyzetét, és a kényszerű döntéseket, amelyek igazságosságáról lehetne vitázni. Van valakinek hozzászólása?

Percekig senki sem szólalt meg, végül a tanszékvezető felsóhajtott: – hát ha nincs, akkor munkára!

A széktologatás közben, mintegy mellékesen, félhangosan odaszólt Vespaynak:

– Károly, jöjjön be hozzám.

– Értse meg, meg kell védenem a régi kollégákat. Nekik semmi mozgásterük nincsen. Maga még csak három éve dolgozik a szakterületen. A maga tehetségével és dinamizmusával messzire juthat. Még majd irigyelni fogjuk, higyje el. Én a maga helyében elindulnék a külföld felé. Nem Amerikát mondom, ott vannak elegen. De például Franciaország.

– Tanszékvezető úr, és ha én jobban szeretnék a tanszéken maradni?

– Nem mondtam? A kar mindenképpen elvár tőlünk legalább egy leépítést.

– És ez én vagyok? – noha mindent régóta pontosan értett és várt, mégis kihűlt Vespay háta.

– Hát igen, vagyis – keményedett meg a tanszékvezető arca – én holnap délelőtt leadok egy levelet, délután maga bemegy a személyzetire

a papírozás végett. Az óráit majd átveszi a szakterületéhez legközelebbi kolléga, Kósza. Ha tudok valamit segíteni

– Előre is köszönöm, tanszékvezető úr! – mondta Vespay, és eszébe sem jutott, hogy szemenköpje magát.

– Ne búsulj! – vigasztalta Kósza. – Elmész szakértőnek, szabadúszol. Még az is lehet, hogy jobban érvényesülhetsz a szakmában, mint mi.

– ...

– Figyelj, ha valamiben segítségre lesz szükséged...

– Ezt mondta a prof is.

– Jól van, na. De én nem csak mondom, tudod jól.

Vespay tudta. Lehet, hogy csak mert a saját területéhez akarta volna kötni, de az is lehet, hogy tényleges, veleszületett jóságból és szakmai lelkesedésből, Kósza tényleg mindent megtett érte. Naphosszat cipelte a laborokban, persze a saját kísérleteit alaposan előtérbe tolva. Csuda mikroszkopikus élőtereket teremtett a kedvenc darazsai számára, olyan megoldásokat fúrt-faragott-forrasztott-programozott az éjszakában, amelyekre szabályos megrendelés alapján várhatott volna évekig. Kutatói és általános lelkesedése Vespayra is átragadt, az Intézetben eltöltött három éve a legjobb rajtot jelenthette egy magasba ívelő szakmai pályán. Persze a darazsak Kósza területe, de akár azon is, akár más rovarokén, végtelen szakmai magasságokba lehet jutni. Ez a barátság kivételes lehetőségeket ígért, nagy nevek ködlenek fel, levelezések, amelyek tudománytörténeti értéke csaknem eléri az élvonalbeli teljesítményekét. Aki a matematikában egy Erdős Pállal együtt publikált például; aki egy legendás Fermi szintén legendás barátjaként legendás közös vacsorák során könnyeden ereszt el közhelyízű mondatokat, amelyeket utóbb nagydoktorikban szokás idézni mint a téziseket hitelesítő pilléreket... A kutatói élet teljességét ígérte a három év, és ennek van most vége. Pedig Mártát is sikerült levakarnia magáról. Vespay, felnőtt fiatalember, a folyosón, ahol csak Kósza láthatta, elsírta magát. Kószának persze lehet igaza is, nem zárult le előtte a szakmai pályafutás lehetősége, nem jelenti ez a kirúgatás a gyerekkori szakmai álmok halálát, hiszen továbbra is van a Természet. Fanatikus kutatónak lenni, szórakozott, nagy tudósnak, fanatizmus által fűtve kifürkészni a Természet végső titkait – ez csak egy modell. Közelnézetben egyetlen kutató sincs, aki ilyesféle bálványokat tényleges valóságként testesítene meg. Minden kínlódó sors konkrét és egyedi.

– Na, látod, jól van, na.

***

Az udvarias szakmai közeg persze minderről mit sem látszik tudni, ugyanis csak távolról nézve léteznek tehetségük okán magabiztos, jól fizetett, állásukban szilárd, kirobbanthatatlan kutatók, ezért senki sem vájkál a másik kutatói életvitelében – egyetlen etológust kivéve, dehát az bizonyos jelek szerint nem a honi kultúra neveltje. Vespay Károly számára pedig nincsen más kiút, mint a saját szaktudásának érvényesítése. Biztosítási ügynöknek csak végszükségben menne el; a szakterülete pedig még nem érett meg arra, hogy kapkodjanak a biológus végzettségű újságírók után a bulvárlapok. Névjegyet készíttet, „Vespay Károly biológus, szakértő" felirattal, járja a konferenciákat, középiskolai tanárnőket helyettesít szülési szabadságuk idejére, orvoslátogató gyógyszerügynöki utakat tesz, amelyek – a személyiségével szögesen szembenállván – a lelki teherbíró képessége határáig igénybe veszik. Mindeközben, aprócska garzon bérlakásában, várja a Csodát, belátva persze, hogy annak az esélyei a minimálisra csökkentek. Elképzelhető, hogy ha ígéretes tanársegéd maradhatott volna, még Mártánál kedvezőbb adottságú ifjú hallgatónők érdeklődését is felkelthette volna, kivéve természetesen például Szilvia Hornetét, az ő elbocsátásakor másodéves biológia-kémia szakos hallgatónőét, aki ugyan fölvett az indexébe arra a félévre valami rovartani speciálkollégiumot bizonyos Vespay Károly nevén, de ama félévbe családi okokból már nem kezdhetett bele, így arról sem értesülhetett – ha ennek a számára egyáltalán bármi jelentősége lett volna is –, hogy változott az előadó.

Az egyetem fiatal, sőt frivol világ; a hosszú szabadság azonban immár tíz éve véget ért. Vespay Károly biológus szakértő életmódja körülbelül a végleges magányt prognosztizálta.

IV. Egy vállalati könyvtár

Több történelmi korszakkal ezelőtt alapította egykori első tulajdonosa a Vállalatot, amely akkoriban a nevét viselte, azt a nevet, amely mára a feledés salakrétegei alá süllyedt. A cég sorsa korántsem egyedi. A megkésett, de annál erőteljesebben meginduló hazai ipari fejlődés pár év alatt a piaci sikeresség hullámhegyére emelte, „hézagpótló", „úttörő", hasonlókat írna róla a nemzeti ipartörténet, ha képes volna a tárgyilagosságra, és volna még értelme a „nemzet" kifejezésnek. A kisüzemi műhelyekből telephelylánc terült szét, és nagyvárosi székház bontakozott ki. Fényes korszakából és eredeti, mára feledésre ítélt profiljából a két, összefüggő világháború forgatta ki először: műszaki cégek sora vált hadiszállítóvá, járműcégek repülőgépet kezdtek gyártani, öntödei cégek ágyúkat,

konzervekről derült ki, hogy pontosan illeszkednek gépágyú és aknavető csövekbe.

A Vállalat persze azután, még csaknem földig rombolva is, alkalmas volt iparcsírának, lett tehát a többé-kevésbé helyreállítható hagyatékból állami nagyvállalat. Az emelkedés vágyának egyetemes és össznépi indulatában a vasszekrényekben föllelt, több évtizedes, avult szakkönyveket sem vetették a szemétre, hanem a vállalati székház egyik, minden másra különösen alkalmatlan, építészetileg sötét részlegébe halmozták, amelynek bizarr födémszerkezete a fölötte húzódó, bonyolult lépcsőház-konstrukciók térbeli formáihoz igazodott. Ez a térség kívül esett minden ésszerű járás-kelési útvonalon.

– Értse meg, kérem. Az egyik feladata a leltár felvétele, és ezen nemcsak a könyveket kell értenie, hanem a berendezési tárgyakat is. Három évtizedes mulasztást kell behoznia, nyugdíjas állás. Vigasztalja, hogy csak az új, automatikus beszerzések jelentenek változást, ezek viszont itt, az előtérben állnak, ebben a három ládában. Eszébe se jusson átrendezni a polcokat. Amint látja például, ha innen kiveszi a polcot, akkor egy polcnyi leltárhiánya támad, ellenben két létrányi és nyolc deszkányi leltártöbblete – igazította el egykor a Személyzeti Osztályról frissen érkezett Első Károlyt a Könyv- és folyóirat-beszerzési Osztály nyugdíj előtt álló vezetője. Első Károly mérsékelt lelkesedéssel álldogált egyik lábáról a másikra a sötét labirintusban, magában az osztályvezető korát kalkulálva. Számításai egészen pontosak voltak: a beszerzési automatizmusok magasabb szférák uralma alatt álltak, és ha az öregúr nyugdíjba vonul, mindenképpen szükség lesz az ő pótlására – ezzel szemben a leltározás ügye a mindenkori osztályvezető személyes lelkesedésének kérdése, úgyszólván vákuummal környezett magánügy. Első Károlynak mindössze öt hónapot kellett várnia, és osztályvezetővé avanzsált; számításai pontosságát a Vállalat vezetőségének elismerő oklevele dicsérte, amennyiben előremutatónak ítélték, hogy a folyóirat-beszerzések végállomását a székház egy frekventáltabb vidékére szervezte ki a könyvtárból, tágabb körű közönség számára téve ily módon elérhetővé. A könyvek továbbra is ládákba gyűltek a még inkább elárvult, sötét labirintus előterében. Amikor aztán Első Károly „osztályvezető úrrá" lépett elő, az első intézkedése a névtáblájának elkészíttetése volt, a második pedig egy könyvtárosi álláshirdetés közzétételének kezdeményezése a Személyzeti Osztálynál.

Erre a hirdetésre két héten belül jelentkezett egy végzős bölcsész, bizonyos Párssay Gusztáv, aki még a szakdolgozata befejezése előtt állt („Állati allegóriák a kereszténységben"), és már a könyvtárra vetett leg-

első pillantása is azzal a jogos reménnyel töltötte el, hogy senki sem fogja zavarni a kutatómunkájában.

– Értse meg, fiatalember. Az egyik feladata a leltár felvétele, és ezen nemcsak a könyveket kell értenie, hanem a berendezési tárgyakat is. Három évtizedes mulasztást kell behoznia. Vigasztalja, hogy csak az új, automatikus beszerzések jelentenek változást, ezek viszont itt, az előtérben állnak, ebben a négy ládában. Eszébe se jusson átrendezni a polcokat. Amint látja például, ha ebből a beugróból kiveszi a polcot, akkor egy polcnyi leltárhiánya támad, ellenben két létrányi és nyolc deszkányi leltártöbblete. És kérem, fogjon haladéktalanul a könyvállomány rendezéséhez. Rendszeresen ellenőrzöm, kérem. Nyugdíjas állás – igazította el Első Károly Pársayt, akit soha többé nem látott.

***

Elidegenedés, a munkától – Pársay csöndesen viszolygott a műszaki irodalom elébe tornyosuló halmazától. Ő, a jövő reménybeli klasszikafilológusa, vagy kultúrtörténésze, vagy akármije, fizikai undort érez könyvek láttán. Meghasonlott világ. Sebaj, legalább nem áll az alkotó tevékenysége útjába holmi munkamorál. Egy rakás mérnök, egyenesen az alacsonykultúrából, függvénytáblázatokat és szilárdtest-fizikát halmozott fel itt, időszerűek, mint a fél évszázados csemegesajt. Újabb beszerzések. Öntödei műszaki rakás tetejére fűszerként ideológia. Grundrisse. Hogy aszondja, ő, Pársay Gusztáv itt termelni fog, s ez a helyzet nem természeti termék, hanem az ő munkája társadalmi folyamat kifinomult eredménye, amennyiben a tartalmában őt társadalmi összefüggés határozza meg, s csak mint a társadalom tagja fog dolgozni, mindenki másnak a szükségletei szerint. Ennek, kérem, az a feltétele, hogy mindenki másnak, vagy legalább akárki másnak szüksége legyen erre a munkára. Ez a könyvtár harsogóan hirdeti, hogy mekkora szükség van rá mint intézményre, meg benne az ő munkájára. Hát akkor ő olyan egyén lesz, aki a közvetlen létfenntartási eszközeit fogja termelni, azaz a „Politikai gazdaságtan bírálatának alapvonalai" szerint ennek a termelésnek nem lesz társadalmi jellege. Bizony, minden fellengzős állítással szemben, még egy esztergályossal is ez a helyzet, amennyiben eladhatatlan termékeket esztergályoz, és a tényked
ése mindössze annyit eredményez, hogy ürügyként a bérét, vagyis a szigorúan magánügy létfenntartását ésszerűtlen mechanizmusok hozzá eljuttassák. Hogy evégből mit tesz, tesz-e egyáltalán, eltölti-e hit e tevékenység fontosságát illetően, az ugyanannyira magánügy, mint egy remete lelki élete az erdőben. Amennyire az irracionális és irreális dolgok sorsa prognosz-

tizálható, ez a vállalat itt rövidesen összeomlik, és a könyvtár pangása ennek vészjelzése, hiszen fejétől büdösödik a hal. Jó, rendben; ezekhez a könyvekhez tehát semmi köze, ezeket majd polcokra rendezi, ami tökéletesen fölösleges, de megfelelő keret arra, hogy közben a kereszténység állatallegóriáival foglalkozhassék, amihez komolyabb segítségre ezen, több tízezres könyvállomány részéről nem számíthat. Szerkezeti acélok, politikai filozófiával nyakonöntve. Vállalati könyvtár. Ami például garantáltan nem fordul elő benne, mert ha bármi ésszerűség megbújik itten, akkor kiciánozzák, az egy Biblia. Töprengésre késztető könyvtártörténeti jelenség volna itt egy Biblia. Hacsak az ő elődje is nem foglalkozott könyvtárosként keresztény allegóriákkal. Ilyesmi azonban az eligazítást tartó ellenszenves úrról nem feltételezhető.

Az a szürke kötet például „A folyadékok és gázok mechanikája", szinte új, alig negyedszázados. Ez a fekete pedig a színe alapján a vas és acél világának szerves tartozéka: valami öntészet, vagy kovácsolás, vagy darukezelés. Az nem várható, hogy ő majd tematikusan rendezi a könyveket, és nem hihető, hogy erre valakinek valaha is szüksége lehet. Nagyság szerint, polcteherbírás szerint lesznek fölrakva a könyvek, lám csak, fertőző műszaki szellem lappang a levegőben, klasszika filológia és teherbírás.

Pársay Gusztáv lábujjhegyen próbálta az egymásnak dőlt könyvek közé becsúsztatni a fekete kötetet, amely azonban kicsúszott a kezéből, és kinyílva a padlóra zuhant, és amikor dühösen fölragadta, látnia kellett, hogy helyesebb, ha a politikai gazdaságtan, a történelem és a szociológia fogalomkörét nem kezeli sematikusan, mert ugyan az egyetemi oktatás kimenetele szabványosan erre hangolja, ám az élet szinte azonnal helyreigazítja a szemléletét, amint ez egyébként általános. Mert íme, korábban valószínűtlennek minősített, töprengésre késztető könyvtártörténeti jelenséggel áll szemben.

„Mert elbocsátám előttetek a darázsokat, és űzék azokat előletek: az Emoreusok két királyát, de nem a te fegyvered által, de nem a te kézíved által!" – olvasta Pársay Gusztáv, amint Józsué az Urat idézte, figyelmeztetvén minden harcias és öntelt népeket, hogy az övéké-e valóban a hatalom, amely orczájok elől elűzé Jérikhónak urait.

***

Lévén a hadieszköz idényáru, az üzletmenet a háborús évek végén viharos hullámzásba fogott, és egyik apályában ama legelső tulajdonos az összes mentendő ingóságát a viszonylag legvédettebbnek érzett ingatlanába, az üzemébe költöztette, ódon stílbútorokat, négyszáz évre

elegendő félcipőt, egy kis műgyűjteményt, és tízezer kötetet – könyv a könyvhöz, a szakkönyvtárba. A legsújtóbb világháború végén ezek a személyes tulajdonok is tipikus sorsra jutottak: a haditermelés összeomlott, a műhelyek nagy részével együtt; a stílbútorok a szükségben tűzifává lényegültek át, a félcipők szétáztak és megpenészedtek; a műgyűjtemény, tartalma bármely világnyelven jól értelmezhető lévén, feloldódott a nemzetközi kultúrában. Minthogy pedig az eredeti tulajdonos, családostul, elkallódott valahol, elvileg éppen annyira volt elképzelhető mindeme tárgyak visszaáramlása a forrásvidékre, mint mondjuk stílbútor rekonstruálódása a füstjéből.

Pár piszkos vasszekrénybe sűrítve együtt maradt azonban a könyvtár. Ha kiborul a légnyomásos időjárásban, talán akkor sem hurcolják szét: a könyv rosszul ég, s akár kultúr-, akár üzleti értékként való szemléléséhez konszolidált viszonyok volnának szükségesek, nem olyanok, amelyek között a figyelem különféle okokból másfelé kalandozik.

Nem áll persze magában a történelemben az ilyen helyzet. Tud a kultúrtörténet olyan könyvtárakról, amelyek ebben a minőségükben, teljességükben is kiemelkedő műalkotásnak volnának vehetők, ha intézményi, sőt építészeti keretük nem jutott volna sok évszázaddal ezelőtt lényegében ugyanolyan sorsra, mint amilyen például a történelmi közelmúlt légibomba-találata. Egyes vidékeken, ahol a valamikori kolostori gazdálkodás napfényes rendjének helyén tarackos mező hullámzik a szélben, egy későbbi korszak polgárházainak padlásain ódon kódexeket találni. Önmagukban is vagyont érnek, bár korokon át kevesen ismerik fel bennük a kincset. Előfordul, hogy kulturált nagyiparos, műgyűjtő magánkönyvtárában, igazgyöngyként fölragyognak – majd ismét elrejtőznek az általános iskolázatlanság vakságával szemlélt, ömlesztett szürkeségben, még ha azt meg is óvja a sors a teljes széthullástól. Az ilyesmihez képest szinte közönségesek egy háború előtti magántulajdonos könyvállományának reliktumai az államosított Vállalat szakkönyvtárában.

***

Első Károly nem látta többé Párssayt, a „rendszeres ellenőrzés” ugyanis az ő értelmezésében évente egy kiszállást jelentett, amelyek közül az elsőt a Személyzeti Osztály jelzése váltotta ki. Azt pedig a Bér- és Munkaügy közlése, amely szerint Párssay már nem a Vállalat dolgozója, minthogy alkalmaztatását hat hónappal követően nem vette fel a bérét, amelynek számfejtését ettől fogva megszüntették. Amennyire tudható,

Párssay Gusztáv külföldre távozott, és nincs információ arra nézve, hogy a hazatérése várható-e, vagy sem.

Első Károly ekkor lelátogatott a két emelettel lejjebb fekvő Könyvtárba, aholis konstatálta, hogy Párssay nem töltötte az idejét henyéléssel: amennyire az arabeszk-bonyolultságú falfelületekkel ez egyáltalán lehetséges volt, polcok borították, a legamorfabb területeken láthatólag kézi munkával átlényegítve az „új beszerzések" nyers deszkaládáinak anyagát; és ezekre a polcokra, nagyság szerint elrendezve, a teljes, több tízezres könyvállomány fölkerült. Első Károly némi ingerültséggel észlelte a semmiféle normához nem igazodó kutatói mentalitás jeleit: a fiatalember ahelyett, hogy szolgálati útra terelte volna a polcbeszerzés és -legyártás ügyét, illegális ezermester-megoldásokkal további tárgyieszköz-leltározási problémákat indukált. Sebaj: majd az utódja megoldja.

Megújították tehát a könyvtárosi álláshirdetést, és hogy tökéletesen megfeledkeztek róla, azt elegendően indokolta egyrészt, hogy ezután csaknem egy egész évtizedig senki sem jelentkezett rá; másrészt pedig megkezdődött a Vállalat agóniája. Első Károlynak, ameddig egyáltalán érdemi munkája akadt, azt a folyóiratok menedzselése jelentette; és a bomlás viszonyai között szinte csoda, hogy egyáltalában eljutott hozzá az információ a Személyzeti Osztályról: ama könyvtárosi állás kiírását tíz évvel követően bizonyos Szilvia Hornet alkalmaztatást nyert a könyvtárba. Ez az információ a Személyzeti Osztállyal öt éve abbamaradt osztályközi levelezés végén érkezett, egy megsárgult szakmai folyóiratból hullott ki, ahova véletlenül becsúszhatott, amikor azt utoljára visszahozták. Ha megfelel a valóságnak, akkor Szilvia Hornet immár öt éve ott dolgozik. Első Károlyban ekkor kettős kíváncsiság ébredt a könyvtári viszonyok iránt: egyrészt mégis csak meg szerette volna tudni, mivel foglalkozik a könyvtáros, elvileg az ő alárendeltje fél évtizede; másrészt pedig, a személyi adatok szerint, ez a könyvtáros fiatal hölgy.